

ІНСТИТУТ ВИЩОЇ ОСВІТИ АПН УКРАЇНИ

Свідоцтво про державну реєстрацію серія КВ № 5049
від 11 квітня 2001 р.

ВИЩА ОСВІТА УКРАЇНИ № 2
(Додаток 1)

Засновано у 2001 році

Передплатний індекс 23823

ТЕОРЕТИЧНИЙ ТА НАУКОВИЙ ЧАСОПИС

2007 р.

Київ – Рівне

Тематичний випуск

**ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ:
МЕТОДОЛОГІЯ, ТЕОРІЯ,
ТЕХНОЛОГІЇ**

(2 том), 2007 р.

Тематичні рубрики випуску:

Філософія освіти як духовна парадигма модернізації ВНЗ України

Педагогіка вищої школи і навчальна дисципліна

Технологічний підхід (проектування інноваційних технологій навчання і виховання)

Інформаційні та інтерактивні технології у вищій освіті

Київ – Рівне

Рекомендовано до друку Рішенням Вченої ради Інституту вищої освіти України протокол № 5/3 від 21 травня 2007 р.

Вища освіта України №2 (додаток 1). Тематичний випуск „Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології”. – Т.2. – Рівне: РДГУ, 2007. – 211 с.

У тематичному випуску часопису „Вища освіта України” вміщені наукові статті фахівців з питань методології, теорії та технологій педагогіки вищої школи.

Співвідношення філософії освіти та педагогіки вищої школи, напрямки уточнення предмету, обґрунтування змісту, виокремлення інноваційних чинників її розвитку; конструювання моделей „ідеального випускника” та „ідеального викладача” вищих навчальних закладів; результати досліджень по реалізації технологічного підходу у вищій освіті та надання їй особистісно-зорієнтованої спрямованості – ось далеко не повний спектр проблем та питань, до висвітлення та спроби розв’язання яких звертаються автори випуску.

Особлива увага загострюється обґрунтуванню філософії освіти як духовній парадигмі модернізації вищих навчальних закладів, методологічній основі педагогіки вищої школи.

Публікації тематичного збірника адресовані науковцям, дослідникам психолого-педагогічних та управлінських проблем розвитку освітньої справи в Україні та за її межами.

Головний редактор:

Віктор АНДРУЩЕНКО, доктор філософських наук, професор, академік АПН України, голова наглядової ради Інституту вищої освіти АПН України

Перший заступник головного редактора:

Володимир ЛУГОВИЙ, доктор педагогічних наук, професор, академік АПН України, директор інституту вищої освіти АПН України

Редакційна колегія:

Віталій БАБАК, доктор технічних наук, професор, ректор Національного авіаційного університету
Віль БАКІРОВ, доктор соціологічних наук, професор, ректор Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна
Іван ВАКАРЧУК, доктор фізико-математичних наук, професор, ректор Львівського національного університету імені І.Я.Франка
Микола ЄВТУХ, доктор педагогічних наук, професор, академік-секретар відділення Вищої школи АПН України, академік АПН України

Михайло ЗГУРОВСЬКИЙ, доктор технічних наук, професор, академік НАН України, ректор Національного технічного університету України „Київський політехнічний інститут”

Іван ЗЯЗЮН, доктор філософських наук, професор, академік НАН України, директор Інституту професійної освіти АПН України

Василь КРЕМЕНЬ, доктор філософських наук, професор, академік НАН України, президент АПН України

Микола МИХАЛЬЧЕНКО, доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, завідувач відділу Інституту вищої освіти АПН України, президент Української академії політичних наук
Олекса ОНИЩЕНКО, доктор філософських наук, професор, академік-секретар НАН України, директор Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, академік НАН України

Ганна ОНКОВИЧ, доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу Інституту вищої освіти АПН України (заступник головного редактора)

Геннадій ПІВНЯК, доктор технічних наук, професор, академік НАН України, ректор Національної гірничої академії України
Віктор СКОПЕНКО, доктор хімічних наук, професор, академік НАН України, ректор Київського національного університету імені Т. Г. Шевченка

Валерій СМОЛІЙ, доктор історичних наук, професор, академік НАН України, директор Інституту історії НАН України
Михайло СТЕПКО, кандидат фізико-математичних наук, професор, перший заступник директора Інституту вищої освіти АПН України

Петро ТАЛАНЧУК, доктор технічних наук, професор, академік АПН України, президент Відкритого міжнародного університету розвитку людини „Україна”

Василь ТАЦІЙ, доктор юридичних наук, професор, академік НАН України, ректор Української національної юридичної академії імені Ярослава Мудрого

Юрій ШЕМШУЧЕНКО, доктор юридичних наук, професор, академік НАН України, директор Інституту держави і права НАН України

Микола ШКІЛЬ, доктор фізико-математичних наук, професор, академік АПН України

Редакційна колегія з напрямів:

педагогіки - Надія БІБІК, Наталія ДЕМ’ЯНЕНКО, Леонід КАНЩЕНКО, Галина КОЗЛАКОВА, Олексій МОРОЗ, Тамара ЯЦЕНКО

психології - Іван БЕХ, В’ячеслав КАЗМІРЕНКО, Сергій МАКСИМЕНКО, Віталій ТАТЕНКО, Юрій ТРОФИМОВ
філософії - Петро ГНАТЕНКО, Леонід ГУБЕРСЬКИЙ, Анатолій КОНВЕРСЬКИЙ, Валентин КРИСАЧЕНКО, Володимир ЯРОШОВЕЦЬ

політології - Микола ГОЛОВАТИЙ, Федір КИРИЛЮК, Віктор ПАЗЕНОК, Віталій СКУРАТІВСЬКИЙ
економічної теорії - Віталій БОБРОВ, Володимир ЄВТУШЕВСЬКИЙ, Юрій НІКОЛЕНКО, Антон ФІЛІПЕНКО, Дмитро ЧЕРВАНЬОВ

Редакційна колегія випуску: Андрущенко В.П., Луговий В.І., Постоловський Р.М., Павелків Р.В., Степко М.Ф., Левшин М.М., Сілков В.В., Євтух М.Б., Маноха І.П., Невмержицький О.А., Михальченко М.І., Волинка Г.І., Поніманська Г.І., Малофій І.В., Уваркіна О.В., Дем’яненко Н.М., Корольов Б.І., Онкович Г.В., Козлакова Г.О., Корсак К.В., Бобров В.Я., Дем’янюк Т.Д., Лутай В.С.

Відповідальний редактор випуску: Левшин М.М.

За достовірність фактів, дат, назв і т.п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 01014 м. Київ - 14, вул. Бастіонна, 9. Інститут вищої освіти АПН України. Тел.: 286-68-04, 286-63-68
33028 м.Рівне, вул.Остафова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет.

виконавців в музичних навчальних закладах почали займатись із 90-х років. У цей час відкриваються факультети, кафедри естрадної і джазової музики, які здійснюють професійну підготовку артистів та диригентів естрадних і джазових оркестрів. Особлива увага в навчальному процесі приділяється оркестровій і ансамблевій роботі, де студенти мають можливість набувати навичок колективної гри та диригентської практики.

На сьогоднішній день значна увага приділяється також підготовці естрадних і джазових виконавців у дитячих музичних школах, спеціальних студіях, гуртках палаців і будинків культури тощо. Проте найбільшою проблемою, яка стоїть перед навчальними естрадними і джазовими оркестрами, – є відсутність спеціальних праць, які б висвітлювали питання методики роботи з навчальним естрадним і джазовим оркестром.

Література

1. Баташов О. Исторический очерк // Под редакцией и предисловием А.В. Медведева. – М.: Музыка, 1972. – С.12-13, 55.
2. Коллиер Дж. Луи Армстронг. Американский гений / Пер. с англ. – М.: Радуга, 1987. – С.84, 268.
3. Коллиер Дж. Дюк Эллингтон: Пер. с англ. – М.: Радуга, 1991. – С.226.
4. Ла-Порта Дж. Развитие высшей школы для эстрадных оркестров / Пер с англ. В.Тручинин. – М., 1980. – С.82.
5. Павлов Т. Общая характеристика диалектического метода. – М., 1960. – С.12.
6. Armstrong L. – Satchmo: My Life in New Orleans. – New York, 1955. – P.58.
7. Berendt J/ The Jazz Book. – New York, 1995. – P.93.
8. Waller E. Chicago Uncensored. – New York, 1965. – P. 45.
9. Chicago Defender. – Dec. 1. – 1928.
10. Foster P. Pops Foster. – 1930. – P.65.
11. Hobson W. American Jazz Music. – New York, 1940. – P.124.

Резюме. В статье отражено фундаментальные основы становление и развитие методики работы с эстрадными оркестрами. Рассмотрены также формы и методы работы учебных эстрадных и джазовых оркестров в музыкальных заведениях эстрадного и джазового направления.

Ключевые слова: ансамбль, импровизация, эстрадно-оркестровое исполнительство, регтайм-бэнды, гетерофония, биг-бэнды, исполнительская манера, фразирование, свингования, техника извлечения, чистота интонации, ритм-секция, репетиционная работа.

Summary. The article covers basic foundations of formation and development of methods of work with the pops orchestras. It examines the forms and methods of work of training and jazz orchestras at the music training institutions of pop and jazz direction.

Key words: ensemble improvisation pop and orchestral performance ragtime-bands heterophony big-bands performing style, observation of phrasing swing sound receiving technique intoning purity rhythm-section rehearsal.

УДК 378.032 – 014.62

Н.С. Савінова

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ДО ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

Резюме. У статті розкриваються особливості технологічного підходу в підготовці майбутнього педагога до особистісно орієнтованого виховання учнівської молоді. В центрі його реалізації проблемно-пошукові, творчі та практично-діяльнісні методи організації навчальної взаємодії викладача та студента.

Ключові слова: технологічний підхід, технологія, підготовка майбутнього педагога, студент, особистісно орієнтоване виховання, суб'єкт-суб'єктна міжособистісна взаємодія, творча активність педагога.

Постановка проблеми. Інтеграція України в Європейський освітній простір передбачає реформування вищої школи, її зорієнтованість на підготовку майбутнього фахівця, здатного забезпечити особистісний ріст нації. У цьому плані продуктивним є особистісно орієнтоване виховання, що забезпечує особистісне становлення кожного громадянина, як суб'єкта активної діяльності та суспільних відносин.

Проте повноцінне становлення особистості можливе лише у суб'єкт-суб'єктній взаємодії з іншою особистістю – педагогом. Невипадково, К.Ушинський зазначає: „У вихованні все повинно базуватися на особі вихователя, тому що виховна сила виливається тільки з живого джерела людської особистості. Ніякі статuti і програми, ніякий штучний організм закладу, хоч би як хитро він був придуманий, не може замінити особистості в справі виховання” [7, с.28].

Тому ефективність особистісно орієнтованого вихованого процесу значною мірою залежить від підготовки майбутніх педагогів до його реалізації. Проблема підготовки вчителя до особистісно орієнтованого виховання досліджується у працях І.Беха, О.Бондаревської, О.Киричука, Г.Селевка, І.Якиманської та інших. Водночас акцентується увага на формуванні творчої особистості педагога як необхідної умови особистісно орієнтованого виховного процесу (В.Кан-Калик, М.Поташнік, С.Сисоєва); інноваційних технологіях застосування активних форм і методів підготовки педагогів до активно-творчої діяльності в умовах особистісно орієнтованого підходу (Т.Дем'янюк, О.Ісаєва, В.Паламарчук, О.Ярошенко та інші).

Вивчення інноваційних перетворень у педагогіці вищої школи також вказує на необхідність технологізації процесу підготовки майбутнього педагога. Технологічний підхід гарантує досягнення поставленої мети і включає такі основні компоненти: максимальне уточнення поставленої мети; орієнтацію цілей, змісту, форм і методів на досягнення запланованих результатів; їх якісний аналіз та корекцію; оцінку одержаних результатів [2, с.70]. Тому ми поставили за *мету* дослідити особливості технологізації процесу підготовки майбутнього педагога до особистісно орієнтованого виховання учнівської молоді.

Ключовим до розуміння технологічної побудови процесу є орієнтація на чітко поставлені цілі. Так, М.Кларін розглядає технологію як „системну сукупність і порядок функціонування всіх особистісних, інструментальних і методологічних засобів, використовуваних для досягнення педагогічної мети” [3, с.23; 7, с.38-39]. Педагогіка вищої школи визнає раціоналізм і доцільність технологізації процесу підготовки майбутнього фахівця до особистісно орієнтованого виховання учнівської молоді. Сам контекст поняття „технологія” переводить практичну діяльність на шлях попереднього проектування, зводячи до мінімуму в ній педагогічні експромти.

Виходячи з цього, технологія підготовки майбутнього педагога до особистісно орієнтованого виховання учнівської молоді – це комплексний, інтегративний процес, що охоплює ідеї, засоби і способи організації суб’єкт-суб’єктної міжособистісної взаємодії викладача і студента. В результаті цієї взаємодії забезпечується аналіз, планування, оцінювання та керування процесом розв’язання актуальних проблем особистісно орієнтованого виховання учнівської молоді. В її основі – особистісно орієнтована модель науково-теоретичної та методичної підготовки студентів. Вона ставить майбутнього педагога у суб’єкт-суб’єктну позицію, що сприяє формуванню у нього „здібності і бажання усвідомлювати себе як особистість”, без чого в майбутньому він не зможе побачити особистість, гідну поваги і любові, у своєму вихованцеві; організувати виховний процес як спільну міжособистісну взаємодію двох рівноцінних суб’єктів. [4; 1; с.124].

Тому технологію підготовки майбутнього педагога до особистісно орієнтованого виховання доцільно будувати на гуманно-особистісній основі. Вона має включати гуманізацію та демократизацію стосунків між викладачем і студентом; новий погляд на особистість студента як мету і результат навчально-виховного процесу; опору на позитивний духовно-моральний досвід студента, його творчий потенціал; формування в нього позитивної „Я-концепції”, прагнення до професійного самостворення [5, с.21-23].

Складовими даної технології є форми, методи і прийоми суб’єкт-суб’єктної, міжособистісної взаємодії викладача і студента, що апелюють до творчого становлення конкурентноздатного фахівця на світовому ринку праці. Адже у контексті особистісно орієнтованого виховання вихователь – це „не...пасивний виконавець чужих педагогічних та методичних рецептів...”, а „...яскрава творча індивідуальність, що реалізує в діалозі з учнем свій світогляд і світорозуміння і здатна розробити власну педагогічну концепцію, програму чи технологію” [1, с.28].

Тому технологія підготовки майбутнього педагога до особистісно орієнтованого виховання має насамперед сприяти збагаченню студентської молоді інноваційними знахідками, підтримувати у них прагнення до новизни, творчості, пошуку інноваційних форм, методів та видів творчої діяльності.

Ефективною у цьому плані є кредитно-модульна система організації навчально-виховного процесу у вузі, яка розкриває творчий потенціал майбутнього фахівця, впливає на всебічний розвиток його професійних та психолого-педагогічних здібностей. Вона передбачає пріоритетність індивідуальних та групових „інтерактивних” та креативно-творчих форм навчання; мотиваційно-ціннісних методів, що ґрунтуються на вірі у творчу активність кожного студента, повазі до його творчої індивідуальності.

Цьому сприяють лекційні та практичні заняття з спецкурсу „Особистісно орієнтоване виховання”, що спрямовують діяльність студентів на творчий пошук у процесі підготовки до здійснення особистісно орієнтованого виховання у загальноосвітньому навчальному закладі, а також реалізують особистісно орієнтований підхід у рамках колективної форми організації навчального процесу. Під час їх проведення доцільно використовувати такі активні методи спільної діяльності викладача і студентів, як евристичні бесіди, відверті розмови, творчі монологи, розповіді на морально-етичні теми, диспути, дискусії, самопрезентації, усні сповіді, захисти творчих проєктів, створення емоційно збагачених навчально-пізнавальних ситуацій.

Студентів варто залучати до дослідницької діяльності, окремі елементи якої присутні при виконанні індивідуальних навчально-дослідних завдань (навчальних проєктів). Вони передбачають: поліаспектний аналіз психолого-педагогічної, та навчально-методичної літератури; оцінку наукових досліджень з проблеми; зіставлення поглядів різних авторів; добір фактів з життя учнівських колективів; складання таблиць, схем, планів-конспектів; розробку організаційно-функціональної структури та структурно-логічної моделі особистісно орієнтованого виховання в сучасному загальноосвітньому навчальному закладі тощо.

Вище зазначене дозволяє зробити *висновок*, що підготовка майбутнього педагога до здійснення особистісно орієнтованого виховання учнівської молоді передбачає формування „компетентного” професійно та особистісно розвиненого педагога, здатного до творчих, нестандартних рішень, готового до роботи в умовах особистісно орієнтованого виховного процесу.

Література

1. Бех І.Д. Виховання особистості: У 2 кн. Кн.2:Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади. – К.: Либідь, 2003. – 344 с.
2. Васьков Ю.В. Педагогічні теорії, технології, досвід. – Х.:Скорпіон, 2000. – 120 с.
3. Освітні технології: Навч.-метод. посіб./О.М.Пехота, А.З.Кіктенко, О.М.Любарська та ін.; За заг. ред. О. М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2001. – 256 с.

4. Рибалка В. В. Особистісний підхід у шкільництві: співпраця вчителів і шкільних психологів // Освіта і управління. – 1998. – № 1. – С. 81-90.
5. Селевко Г.К. Опыт системного анализа современных педагогических систем // Школьные технологии. – 1996. – № 6. – С. 3-27.
6. Тимошук Н. С. Особистісно орієнтоване виховання старшокласників у процесі позакласної роботи. – Рівне: Волинські обереги, 2004 – 281 с.
7. Ушинський К.Д. Педагогические сочинения: В 6 т. / Сост. С. Ф. Егоров. – М.: Педагогика, 1990. – Т.2. – 628 с.

***Резюме.** Стаття розкриває особливості технологічного підходу в підготовці майбутнього педагога к личностно орієнтованому вихованню ученицької молоді. В центрі його реалізації проблемно-пошуково, творчість і практично-діяльнісні методи організації навчальної взаємодії вчителя і студента.*

***Ключевые слова:** технологічний підхід, технологія, підготовка майбутнього педагога, студент, личностно орієнтоване виховання, суб'єкт-суб'єктне особистісне взаємодія, творчість педагога.*

***Summary.** This article is dedicated to peculiarities of technological approach in preparation of the future teacher to personality focused upbringing of pupils' youth. In the center of it's realization there are problem-searching, creative and practical-active methods of the organization of educational interaction between the teacher and student.*

***Key words:** technological approach, technology, preparation of the future teacher, student, personality focused upbringing, subject-to-subject personality focused interaction, creative activity of teacher.*

УДК: 613.693:613.71 (045)

Н. Орленко

ДИДАКТИЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ АВІАЦІЙНИХ ФАХІВЦІВ

***Резюме.** Розглянуто вплив загальної фізичної підготовки майбутнього пілота у системному підході до професійної діяльності як невід'ємної складової формування загальної та професійної культури особистості, що має забезпечити підвищення працездатності, збереження і зміцнення здоров'я та сприяння продовженню активного довголіття людини.*

Актуальність дослідження

Дослідження психолого-педагогічних аспектів впливу фізичної підготовленості на безпеку польоту визначається соціальною та практично значущою проблемою самовдосконалення психофізіологічного та фізичного здоров'я авіаційного фахівця та його самореалізації в професійній діяльності.

Загальновідомо що фізична підготовка, як складова системи професійної підготовки майбутніх льотчиків і льотне довголіття, тісно пов'язані між собою. Так, низький рівень фізичної підготовки та незначна кількість практичних годин з фізичного виховання негативно впливають на професійне довголіття майбутніх авіаційних фахівців.

Саме тому за останні роки спостерігається закономірна тенденція до різкого зниження працездатності пілотів, погіршення стану їхнього здоров'я і, як результат, рання професійна дискваліфікація.

Крім того, на протязі останніх років різко зросло число випадків погіршення працездатності льотної складу через підвищену вестибулярну чутливість (до 33, 4% випадків). Відзначено також, що більшість помилкових дій у польоті пов'язано з порушеннями стійкості розумових операцій (до 80% випадків), що говорить про низьку загальну фізичну підготовку.

З метою підтримки високої професійної працездатності і збереження здоров'я льотної складу, на думку Р.Н. Макарова, „варто розробити спеціальні вимоги, які б дозволяли визначати рівень розвитку психофізіологічних якостей пілота на заняттях з фізичної підготовки. Наявні нормативні оцінки по різних розділах фізичної підготовки недостатньо повно відбивають фактичну підготовленість членів екіпажів до виконання польотних завдань” [1, с 16-17].

Тому проблема загальної фізичної підготовки майбутніх авіаційних фахівців сьогодні стає однією з найважливіших проблем в професійній діяльності майбутніх льотчиків.

Метою нашого дослідження є розробка психолого-педагогічних умов підвищення рівня загальної фізичної підготовки майбутніх авіаційних фахівців у вищих технічних навчальних закладах.

Об'єктом дослідження є професійна підготовка майбутніх авіаційних фахівців.

Предметом дослідження є психолого-педагогічні умови підвищення рівня загальної фізичної підготовки майбутніх пілотів та авіаційних фахівців цивільної авіації.

Гіпотеза дослідження полягає в припущенні, що ефективність загальної фізичної підготовленості, зміцнення здоров'я та професійного довголіття фахівців авіаційної галузі може бути досягнута, якщо цей процес побудувати на основі розробки й реалізації ряду психолого-педагогічних умов по підвищенню рівня можливостей функціональних систем, що забезпечують високий рівень загальної та спеціальної фізичної підготовки, розвиток таких фізичних якостей, як витривалість, швидкість, сила, спритність координаційних можливостей, а також особливостей прояву фізичних та психофізіологічних якостей в екстремальних умовах, що є умовою безпеки польотів.

ЗМІСТ

Секція 1**ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ ЯК ДУХОВНА ПАРАДИГМА МОДЕРНІЗАЦІЇ ВНЗ УКРАЇНИ**

<i>Похресник А.К.</i> До проблеми визначеності цілей і педагогіки сектору ВНЗ I-II рівнів акредитації	4
<i>Поляк О.В.</i> „Трава і асфальт” або еволюція соціологічної думки на теренах Радянського Союзу	7
<i>Пешко С.Є.</i> Вирішення екологічних проблем: аксіологічний аспект	10
<i>Невмержицька О.О.</i> Тенденції модернізації системи вищої освіти в умовах демократичної трансформації українського суспільства	14
<i>Луговська О.В.</i> Вплив цінностей громадянського суспільства на формування особистості.....	17
<i>Лесик Г.В.</i> Етнокоріння як передумова гуманізації освіти XXI століття.....	20
<i>Кулик О.М.</i> Освітньо-філософські ідеї українських громадських діячів та просвітників кінця XIX – початку XX ст.	22
<i>Львіна В.Ю.</i> Реформи освіти в Україні - філософські аспекти й досвід розвитку бізнес-освіти в Сполучених Штатах Америки	26
<i>Временко М.В.</i> Історико-філософські засади гендерного виховання	28
<i>Вербець В.В., Фарина Н.П.</i> Проблеми ескалації та регуляції конфліктного потенціалу студентської молоді	31

Секція 2**ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ ЯК НАУКА І НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА**

<i>Ящук І.П.</i> Проектування виховної системи вищого навчального педагогічного закладу: сутність, структура, основи функціонування	35
<i>Хільковець В.У.</i> Наука в практиці роботи школи	38
<i>Федорова Н.В.</i> Особливості використання гумору в педагогічному процесі університету	40
<i>Тарутіна З.С.</i> Труднощі формування визначальних рис моделі „Ідеального випускника” ВНЗ XXI століття	44
<i>Снічук О.А.</i> Роль творчого компоненту у процесі вивчення іноземної мови студентами вищих навчальних закладів	47
<i>Сорока Л.П.</i> Актуальність педагогічних поглядів Івана Франка в контексті модернізації національної системи вищої освіти	49
<i>Смірнова Г.В.</i> Науково-організаційні основи методичної роботи у ВНЗ України.....	51
<i>Севастьянов В.В.</i> Проблеми інтеграції фундаментальної і професійної підготовки у вищій школі	56
<i>Приходько Ю.І.</i> Особистісно-орієнтована самостійна робота як засіб управління самоосвітою	58
<i>Перець О.</i> Формування професійної компетентності майбутнього вчителя у процесі викладання дисципліни „Вища освіта України та Болонський процес”.....	62
<i>Нечипорук Л.І.</i> Ноосферний підхід до формування цивілізаційної компетенції студентів вищого навчального закладу.....	65
<i>Мединська Н.М.</i> Текстоцентричний підхід у професійній підготовці майбутнього вчителя-словесника	67
<i>Мороз Л.В., Борицький В.І.</i> Психолінгвістичні механізми письма при вивченні іноземної мови студентами ВНЗ	70
<i>Кравченко І.М.</i> Курс „Педагогіка” в учительських інститутах України (поч. XX ст.)	73
<i>Карачун В.</i> Словники для вищої школи	77
<i>Ковальчук Л.</i> Система формування професійно-пізнавальних інтересів у майбутніх учителів початкової школи	81
<i>Заболотська О.О.</i> Формування педагогічної культури та творчості майбутніх вчителів іноземних мов	83
<i>Герасименко Т.</i> Інноваційні аспекти дошлюбної підготовки студентської молоді.....	88
<i>Биденко Л.В.</i> Мовленнєва компетенція студента-нефілолога: причини низького рівня її сформованості.....	92
<i>Безкоровайна О.В.</i> Виховання особистісного самоствердження в процесі професійної підготовки майбутнього вчителя.....	96
<i>Бандура Р.Р.</i> Роль вузівського спецкурсу „Новітні технології навчання” у підготовці майбутнього вчителя до інноваційної діяльності в загальноосвітній школі	98

Секція 3**ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД В ОСВІТІ****(Проектування інноваційних технологій навчання і виховання)**

<i>Яковенко-Глушенкова Є.В.</i> Підготовка вчителів до формування моральної норми як базового елемента навичок культури поведінки учнів	100
<i>Филипчук М.С.</i> Становлення та розвиток методики роботи з естрадними оркестрами.....	102
<i>Савінова Н.С.</i> Технологічний підхід у підготовці майбутнього педагога до особистісно орієнтованого виховання учнівської молоді.....	106

<i>Орленко Н.</i> Дидактичні умови формування загальної фізичної підготовки майбутніх авіаційних фахівців	108
<i>Мусяця Л.Л.</i> Творча робота над задачами	113
<i>Литвиненко С.А.</i> Вивчення якості підготовки майбутніх учителів початкових класів у контексті реалізації принципів Болонського процесу	115
<i>Козлакова Г.О., Слободянюк А.А.</i> Стратегічні напрями розвитку психолого-педагогічної освіти у технічних університетах	118
<i>Кизима Р.А.</i> Кредитно-модульна система організації навчального процесу як необхідна умова мобільності та конкурентоспроможності випускників вищої школи	121
<i>Зубрицька О.М.</i> Об'єктивні і суб'єктивні показники якості середньої і вищої освіти: зарубіжний досвід	124
<i>Ісаєнко С.А.</i> Формування професійної культури студента як актуальна проблема сучасної педагогічної науки	127
<i>Зінченко Т.В.</i> Інновації у системі освіти Австрії як приклад європейських підходів до забезпечення якості освіти	132
<i>Добрідень А.В.</i> Проблема формування навичок самоосвітньої діяльності у практичній роботі школи	135
<i>Веремчук А.</i> Інноваційні технології реалізації навчального процесу у ВНЗ	139
<i>Васильєв О.М.</i> Актуальні питання розвитку військової освіти в контексті Болонського процесу	143
<i>Бондар І.</i> Інноваційні технології у підготовці майбутніх вчителів історії до формування креативності старшокласників	147
<i>Бужикова Р.І.</i> Поняття “педагогічна технологія” в педагогічній науці та практиці	150
<i>Бойко Г.М., Калайда І.С.</i> Врахування відхилень рухового розвитку в процесі початкового навчання технічних прийомів у настільному тенісі	153
<i>Бобренко Р.</i> Освітні засоби використання образотворчих мистецтв у забезпеченні культурознавчої компетентності майбутнього редактора широкого профілю	156
<i>Грицай Н.Б.</i> Ефективність технології підготовки майбутніх учителів до проведення позакласної роботи з біології	159
<i>Мищенко О.</i> Формування громадянської відповідальності у старшокласників на основі завдань сучасного навчання	162

Секція 4

ІНФОРМАЦІЙНІ ТА ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИЩІЙ ОСВІТІ

<i>Бужиков Р.П.</i> Психолого-педагогічні особливості навчання іноземної мови майбутніх економістів	167
<i>Білоусова Л.І., Колгатін О.Г., Колгатіна Л.С.</i> Інформаційні технології статистичної обробки даних у педагогічному університеті	169
<i>Бородкіна І.Л.</i> Використання тестових опитувань при навчанні комп'ютерним технологіям студентів непрофільних спеціальностей	174
<i>Григорчук Т.В.</i> Ризики в забезпеченні якості дистанційного навчання та способи їх усунення	176
<i>Григорчук І.С.</i> Комп'ютерні інноваційні технології як засіб активізації процесу формування життєвих перспектив педагога-музиканта	182
<i>Бульвінська О.І.</i> Вплив інформаційного суспільства на цивілізаційне самовизначення студентської молоді	185
<i>Максимчук Б.А.</i> Підготовка до організації спортивно-масової роботи майбутніх учителів початкових класів як педагогічна проблема	187
<i>Лещенко Г.П.</i> Інтерактивні технології навчання української мови як засіб формування комунікативної компетенції	190
<i>Коваленко О.</i> Креативні технології у процесі формування культури професійного спілкування майбутніх авіадиспетчерів	193
<i>Ярошенко А.О.</i> Впровадження інформаційних технологій в навчальний процес у вищих навчальних закладах	196
<i>Носач І.В.</i> Методичні підходи до впровадження інтегративних фахових дисциплін в систему „коледж – ВНЗ”	199
<i>Парховнюк Г.</i> Підготовка майбутнього вчителя інформатики до використання інформаційно-комп'ютерних технологій у профорієнтаційній діяльності із старшокласниками	204
<i>Відомості про авторів</i>	208

Наукове видання

ВИЩА ОСВІТА УКРАЇНИ № 2 **(додаток 1)**

Тематичний випуск **Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології** **Том 2**

Редакційна колегія випуску:

Андрущенко В.П., Луговий В.І., Постоловський Р.М., Павелків Р.В., Степко М.Ф., Левшин М.М., Сілков В.В., Євтух М.Б., Маноха І.П., Невмержицький О.А., Михальченко М.І., Волинка Г.І., Поніманська Т.І., Малофіїк І.В., Уваркіна О.В., Дем'яненко Н.М., Корольов Б.І., Онкович Г.В., Козлакова Г.О., Корсак К.В., Бобров В.Я., Дем'янюк Т.Д., Лутай В.С.

Відповідальний редактор випуску: Левшин М.М.

Комп'ютерна верстка: Кравчук В.Ю.

Комп'ютерний макет: Кравчук В.Ю.

Підписано до друку 21.05.2007 р. Формат 60x84 1/8. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Друк ізографічний. Ум. друк арк. 25,95. Замовлення № 28/1. Наклад 300.

Адреса редакції: 01014 м. Київ - 14, вул. Бастіонна, 9. Інститут вищої освіти АПН України.
Тел.: 286-68-04, 286-63-68
33028 м.Рівне, вул.Остафова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет.

Віддруковано засобами оперативної поліграфії
редакційно-видавничого відділу
Рівненського державного гуманітарного університету
33028 м. Рівне, вул. С.Бандери, 12, тел.26-48-83

В – 55 Вища освіта України №2 (додаток 1). Тематичний випуск „Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології”. – Т.2. – Рівне: РДГУ, 2007. – 211 с.

У тематичному випуску часопису „Вища освіта України” вміщені наукові статті фахівців з питань методології, теорії та технологій педагогіки вищої школи.

Співвідношення філософії освіти та педагогіки вищої школи, напрямки уточнення предмету, обґрунтування змісту, виокремлення інноваційних чинників її розвитку; конструювання моделей „ідеального випускника” та „ідеального викладача” вищих навчальних закладів; результати досліджень по реалізації технологічного підходу у вищій освіті та надання їй особистісно-зорієнтованої спрямованості – ось далеко не повний спектр проблем та питань, до висвітлення та спроби розв'язання яких звертаються автори випуску.

Особлива увага загострюється обґрунтуванню філософії освіти як духовній парадигмі модернізації вищих навчальних закладів, методологічній основі педагогіки вищої школи.

Публікації тематичного збірника адресовані науковцям, дослідникам психолого-педагогічних та управлінських проблем розвитку освітньої справи в Україні та за її межами.